

Josep Rius-Camps (Esparreguera, 1933) té vuitanta-vuit anys molt ben portats, amb un cap clar i lúcid. Cada dia fa uns tres kilòmetres pujant a l'antena que hi ha a la muntanya que té al davant de l'ermita de Sant Pere de Reixac, on viu fa anys. Està en forma. És capellà de la diòcesi de Terrassa, bibliista i patròleg. En aquest recer, amb bona vista de Sant Pere de Reixac i amb un espaiós i frondós jardí del qual ell mateix té cura, ple d'una gran diversitat de plantes i flors (tot l'any posen color al seu entorn), dedica més temps que mai a la recerca —ens recomana efusivament el darrer llibre que està llegint, *Realidad*, de Peter Kingsley (Atalanta, 2021): «capgira completament com interpretem el món grec».

Com vas entrar en el món bíblic?

No m'ho hauria pensat mai, soc un patròleg... A Alemanya era professor assistent, estava com un rei... Però estava acomodant-me i vaig decidir tornar aquí. Mossèn Rovira Belloso em va donar entrada a la Facultat de Teologia. Alternava les classes aquí amb les que feia a l'Augustinianum de Roma. Em va cridar l'atenció que era la profecia. En buscar resposta al Nou Testament em vaig adonar que en una edició crítica hi havia profecies que no trobaves al Nou Testament oficial constantinià. A la biblioteca del Bíblic de Roma vaig començar a investigar en un facsímil del Còdex Beza.

És el teu primer contacte amb el Còdex Beza.

Encara conservo la fotocòpia d'aquells Fets dels Apòstols. En començar a llegir em vaig quedar parat en veure les variants, que encara hi segueixo trobant,

respecte a les edicions crítiques modernes. Et dona una perspectiva molt diferent.

Com vas conèixer la Jenny Read-Heimerdinger, amb qui fas tàndem fa més de vint anys?

Vaig participar en un simposi internacional sobre el Còdex Beza a Lunel, prop de Montpeller. Allà vaig conèixer la Jenny, que acabava de fer una tesi doctoral en anglès. Treballàvem sobre el mateix i em va semblar que podia aportar qüestions interessants: coneix molt millor que jo el món jueu, el seu mètode amb l'anàlisi de les partícules elementals del text (jo soc més intuïtiu), i li vaig demanar de col·laborar junts. Després d'una negativa molt raonada, es va avenir amb la condició que jo aprenguéssim anglès i ella, català. Sempre ens hem entès molt bé.

«El Còdex Beza et dona una perspectiva molt diferent»

En què trebal·leu, ara?

Fa dos anys que investiguem l'evangeli de Joan; hem trobat que hi ha dues redaccions i anem aclarint l'estructura bàsica de l'escrit. La segona redacció, sent del mateix autor, ens dona una visió completament nova respecte a la primera. A la primera redacció, molt primitiva, es presenta un Jesús enfrontat al món jueu, que no és el messies davídic esperat per Israel, i que ells rebutgen.

I amb quin messies s'identifica, Jesús?

Amb el que esperaven els samaritans, el Messies Ben Yosef. En aquesta redacció, igual com el

patriarca Josep, fill de Jacob, Jesús és rebutjat pels seus germans. En Jesús s'actualitzen els fets de Josep (el nom de *Jesús* i el de *Josué* són el mateix en grec). Jesús fa l'experiència de ser el messies d'Israel sortint de l'aigua en el desert, en el mateix desert d'on Josué havia partit creuant el riu per conquerir la Terra Promesa. Què diu Joan el Baptista? «Heus ací l'Anyell de Deu que treu el pecat del món».

«A vegades no sé distingir si dormo o estic pensant»

Què vol dir *Anyell de Déu*?

Jesús mor a l'hora sexta, l'hora del sacrifici dels anyells en el Temple. I l'endemà, el dia de Pasqua, és quan el summe sacerdot amb la sang dels anyells entrarà al sant dels sants i purificarà els pecats del poble d'Israel. Aquí comença una teologia nova.

Com heu treballat amb els impediments de la covid?

Vaig deixar de dir missa durant mesos i també vaig deixar de venir a la Jenny. Tinc aquesta butaca, on seus, on penso i m'adormo. A vegades no sé distingir si dormo o penso. En temps de la covid m'hi vaig estar més estones i em van venir a la ment diverses intuïcions. S'hi ha d'estar atent quan arriben, perquè, si les rebutges, no es tornen a presentar. En particular: quines són les últimes voluntats, el testament de Jesús?

...?

Això només ho trobem a l'evangeli de Joan (Jn 19,25-27). Jesús des de dalt la creu veu la seva mare i li